

**Bestandsplan
for
hjortevilt-
forvaltning**

2022-2024

Forord

Den foreliggende forvaltningsplanen er utarbeidet av Nordre Rømskog Grunneierlag. Under arbeidet med planen har vi forsøkt å finne fram til mest mulig objektive data for estimering av dagens hjorteviltstamme. Vi har og forsøkt å ta høyde for den usikre faktoren som rovviltpredasjon representerer. Hovedmålet har vært å få til en plan som ivaretar hensynet til en forsvarlig og framtidsrettet forvaltning av hjorteviltet som ressurs.

1. Innledning : kunnskapsgrunnlag

1.1. Planområdet

Planområdet strekker seg fra øst for fylkesvei 21 fra det tidligere kommunedelet til Aurskog-Høland i nord til Flaten og Trosterud skog G/Br nr. 65/1 i syd. Planområdet er uendret siden forrige forvaltningsperiode. Planområdets areal er totalt ca. 80 000 dekar og består av skogsmark av vekslende bonitet samt dyrket mark.

Innen planområdet legger vi opp til at det skal være god kontakt mellom de enkelte grunneierne, slik at fellingstillatelser kan forvaltes etter nærmere avtaler.

I forskrift av 12.06.2003, med nylig vedtatte justeringer, er minstearealet for elg satt til 4000 daa pr elg og 3000 daa pr rådyr. Vårt område er 20 ganger minstearealet, og kvalifiserer derfor som eget bestandsplanområde, jf Hjorteviltforskriftens § 12.

1.2. Planperiode

Bestandsplanen gjelder for jaktårene 2022, 2023 og 2024.

1.3. Kunnskapsgrunnlag

1.3.1. Beitegrunnlaget

Det foreligger ved inngangen til planperioden ikke nyere rapporter om beitegrunnlaget. Seneste rapport om beitegrunnlaget er Faunrapport 040-2009 Elgbeitetaksering i Østfold 2009, som har konkludert med følgende: «I kommunene lenger nord i ”Østfold Øst” bør man også redusere elgtettheten og beitetrykket dersom man skal sikre en god bestandskondisjon i fremtiden» (s.25).

Konklusjonen i nevnte Faunrapport må sees i sammenheng med kommunal målsetting for Rømskog kommune, pkt 2.1.1. underpunkt 3 «Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 35 % av siste års skuddproduksjon på prefererte beitearter (ROS)».

Evaluering av kommunale målsettinger for hjorteviltforvaltningen i Rømskog for 2013-2015 viser at beiteutnyttelsen i gjennomsnitt var 17 % av årlig kvistproduksjon for furu og 81 % av årlig kvistproduksjon av ROS. Beiteutnyttelsen for ROS var 131 % høyere enn den kommunale målsettingen.

Det er nå varslet nye takseringer i Aurskog-Høland kommune

1.3.2. Elgbestanden

I planområdet er det til nå ikke foretatt en konkret telling av elgstammen. Kunnskap om elgstammens størrelse bygger på ”Sett elg” – skjemaet fra elgjakta og siste års fellingsstatistikker fra området.

Siste fire 3-årsperioder						
Periode	Tildelt kvote	Felt elg	Avskyting	Sett elg		
2010-2012	150	114	76 %	435		
2013-2015	105	69	66 %	435		
2016-2018	90	78	87 %	462		
2019-2021	60	52	87 %	355		
Siste 3-årsperiode						
År	Tildelt kvote	Felt elg	Avskyting	Sett elg		
2019	27	19	63 %	115		
2020	27	21	70 %	140		
2021	27	12	40 %	100		
Slaktevekt						
År	Oksekalv	Kukalv	Okse 1 ½ år	Ku 1 ½ år	Okse 2 ½ år og eldre	Ku 2 ½ år og eldre
2019	65	68	140	105	200	176
2020	61	65	137		192	165

2021	54	54	116		183	193
------	----	----	-----	--	-----	-----

Skal man sammenfatte de ovenstående data, så ser vi at det er prosentvis nedgang fra perioden 2013-2015 til perioden 2019-2021 i antallet sette dyr. Antallet skutte dyr har avtatt, og avskytingsprosenten har flatet ut for treårs-periodene - men har sunket innen siste periode.

Slaktevektene for kalv og ku er noe redusert. Det er imidlertid snakk om få dyr, og disse beregningene må tolkes med forsiktighet.

1.3.3. Rådyrbestanden

Det finnes intet eksakt estimat av rådyrbestanden i kommunen. Tettheten synes å være størst i bygdas kulturlandskap og langs fylkesveien.

Rådyrbestanden kan også vurderes gjennom fellingstallene, som har vært lave de sist årene.

1.3.4. Rovdyrbestander

Det er flere ulve-revir som frekventerer bygda. Dette gjelder både helnorske og svensk-norske grupperinger

Det er streifdyr av bjørn og gaupe.

2. Mål

Den overordnede målsettingen for hjortevilt i bestandsplanen er som følger:

«Vi ønsker en biologisk sunn hjorteviltstamme som er produktiv og bærekraftige i forhold til beitetilgang og artsmangfold i naturen som minimaliserer konflikter med trafikken, jord- og skogbruksnæringen, private hager og øvrig friluftsliv. Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til beste for verdiskapningen i landbruksnæringen og lokale jegerinteresser.»

2.1.Mål for elgforvaltningen

Mål for en stabil elgbestand:

- Gjennomsnittlig slaktevekt i planperioden skal ikke synke

- *Beiteutnyttelsen skal i gjennomsnitt ikke overstige 35 % av årlig kvistproduksjon for furu*
- *Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 35 % av siste års skuddproduksjon på prefererte beitearter (ROS)*
- *Ku/okse forhold 2:1 i forhold til sett-elg*
- *Øke andelen stor okse*

I vår bestandsplan ser vi ikke behov for å ha en ytterligere spesifisering av målsettingen for elgforvaltningen, men forholder oss til ovenfor gjengitte mål for en stabil elgbestand. Men vi ser det som at en fordeling i avskytingen på 50 % av hvert kjønn for kalv/ungdyrklassen ikke er et mål, men et tiltak for å nå andre mål. Vi omtaler derfor dette punktet under 3.1. Tiltak for å nå mål for elgforvaltningen.

2.2.Mål for rådyrforvaltningen

Vi ønsker å opprettholde bestanden.. For å oppnå dette ønsker vi å spare eldre geiter, hvilket vi ser som et tiltak.

2.3.Mål for hjorteforvaltningen

Kronhjort blir observert innen vårt forvaltningsområde. Vår bestandsplan har som mål at det ikke skal etableres en stamme av hjort i vårt område.

3. Avskyting

3.1.Tiltak for å nå mål om elgforvaltningen

Vi ønsker å ikke gjøre avskytingen av elg for komplisert. Derfor planlegger vi vår årlige avskyting i tre ulike kategorier: kalv, ku (1 ½ år og eldre) og okse (1 ½ år og eldre).

Årlig plan for avskyting i vår bestandsplan:

	Kalv	Ku	Okse
2022	50 %	25 %	25 %
2023	50 %	25 %	25 %
2024	50 %	25 %	25 %

Kjønnsfordelingen på kalv må ikke spesifiseres– jf § 15 i Hjorteviltforskriften.

Ku/okse-forholdet for sett elg i vårt område var i forrige treårsperiode 1,9/1 Dette tilsvarer kommunens målsetting, og vi vil derfor videreføre et likt uttak av ku og okse fra forrige planperiode, samt en lik fordeling av hannkalv og hunnkalv. Imidlertid er det urimelig å forvente at vi kan planlegge en lik fordeling av hannkalv og hunnkalv da kjønn på kalver oftest fastsettes etter at de er felt.

For å nå målet om å øke andelen stor okse i Rømskog, vil vi ikke felle okser som har mer enn 12 tagger. Vi skal ikke spare okser som har mindre enn 12 tagger da dette sannsynligvis vil bidra til at okser som ikke har potensial til å bli store, får større andel til å formere seg.

For at vi skal nå den kommunale målsettingen om ROS-artene og om at gjennomsnittlig slaktevekt ikke skal avta, ser vi det hensiktsmessig med en tre-årskvote på **60** dyr. Vi vil endre vår praksis med kvotetildeling internt i vårt område fra å være en øvre kvote for ulike jaktfelt, til å være en fastsettelse av hvor mange dyr som tas ut hvert år for området totalt sett. Begrunnelsen for dette er at vi ikke ønsker et tilfeldig uttak av elg, men et planlagt og målrettet uttak som gjør at vi kan nå de kommunale målene for elgforvaltningen. I hvilke deler av vårt område vi tar ut dyr, avtales internt i og mellom de to grunneierlagene, og dette kan også gi rom for å ta ut dyr som er utsatt med tanke på trafikk.

3.2.Tiltak for å nå mål om rådyrforvaltningen

I vår bestandsplan skal vi ikke felle voksne geiter. Vi ønsker en kvote på 32 dyr pr år i treårsperioden (2022-2024). Vi kommer ikke til å ha målretta tiltak for å ta ut hele kvoten, men vil se denne kun som en øvre grense der uttak er basert på tilfeldig jakt. Utover dette vil vi i vår bestandsplan ikke ha føringer på felling av rådyr.

Som tiltak for å nå målet om å øke rådyrbestanden, vil vi at gaupajakta fortsetter som et samarbeid mellom grunneierne i vårt område, samt de to resterende grunneierne i kommunen.

3.3. Tiltak for å nå mål om hjorteforvaltning

Vi vil ikke ha begrensning på avskyting av hjort i vårt område.

1. Annet om hjorteviltjakta

2. Veiing og aldersbestemmelse

I vårt planområde kommer alle felte elg og hjort til å veies. Aldersbestemmelse gjøres via tannprøver, som leveres i tråd med kommunalt initiativ.

3. Vesentlig avvik fra godkjent bestandsplan

Det er aldri vesentlig avvik dersom det skytes mindre dyr enn det som er vedtatt i bestandsplan og plan for årlig avskyting. Avviket kan rettes opp seinere i planperioden.

Med vårt valds samlede areal skal det ikke anses som vesentlig avvik dersom det skytes to dyr mer enn det som er vedtatt i plan for årlig avskyting. Avviket rettes opp ved neste års jakt.

Videre skal det med vårt valds samlede areal ikke oppfattes som vesentlig avvik dersom det ut over godkjent bestandsplan og plan for årlig avskyting, felles mer enn tre eldre okser eller tre eldre kuer ett enkelt år. Det er en forutsetning at dette avviket rettes opp ved neste års jakt. Dersom det ikke blir justert ved neste års jakt, skal avviket anses som vesentlig.

Kommunen skal ha anledning til å nedklassifisere eldre dyr når det er klart at dette er mindreverdige i forhold til gjennomsnittsvekter for aldersklassen. Med vår kategorisering av dyr er det kun nedklassifisering til kalv som er aktuelt.

4. Sikkerhet ved jakt

Den enkelte jeger har et selvstendig ansvar for forsvarlig og sikker jaktutøvelse. Grunneierlagene vil stille som krav at hvert jaktlag skal ihht gjeldende lov og forskrift utpeke en ansvarlig jaktleder. Det er jaktleders ansvar å finne hensiktsmessige reaksjonsformer dersom jakta ikke utøves forsvarlig. Det er grunneierlaget ansvar å finne hensiktsmessige reaksjonsformer dersom det er vesentlige avvik fra plan for årlig avskyting.

Rømskog, 12.mars 2019

.....
Nordre Rømskog grunneierlag

.....
Rømskog kommune

Vedlegg : oversikt over grunneiere / eiendommer for omsøkt areal i planperioden :

Navn	Gårds og bruksnr	Skogeiendom	Areal i daa
Cato Berg	77/2 og 67/27	Ringsby og ??	2206 + 1861
Claes Johanson	73/11	Trandem	1836
Leif Harald Bergquist	71/1	Steinby	518
Helene Dahl	73/10 73/14	Trandemseter og Rogneheden	8708
Kjell Flenstad	78/3	??	1176
Dag Halvorsen	74/23	Lønjedalskiftet	461
Alfi Hammer	78/13		63
Aksel Robert Haugen	73/6		38
Torstein Vee Haukvik	77/3	Ringsby seterskog	2395
Jo Berner	74/22	Myrvold nord	504
Harry Iversen	73/39	Løkken	238
Nina Kind Johannessen	75/4 71/11	Kirkerud og Grevlingkula	861
Gulbrand Kvaal	75/1 75/2 75/7 78/4	Bøen østre	10137

Cecilie Leren Ellingsen	74/3	Rødvassfallet	1863
Knut Ljøner	73/15	Trandem søndre	300
Knut Lysaker	73/8 73/12	Moen øvre	1536

Jørn Harald Helgesen Moen	71/16	Eikeliskiftet	467
Kristian Myrvold	69/2	Lyshea	204
Randi Moen	71/12	Hjartåsen	237
Christopher Moestue	73/13	Trandem	1516
Wenche H Trydal	74/8	Myrvold søndre	583
Sameiet Nedre Ringsby	77/1	Nedre Ringsby	2242
Ole Ringsbu	74/17	Haugbakk	972
Kåre J Ringsby	78/5		222
Arne Leo Sørlie	71/15	Bjørtjernskiftet	1460
Helge-Lyder Sandem	73/17	Flinttjernheia	1103
Ansgar Heyerdahl Simonsen	67/26	Vortungsneset	2220
Per Gudbrand Solli	76/1	Kurøen skog	1247
Anders J Sundsrud	71/86 og 71/87	Steinby (søndre del)	463
Anne Kari Taraldrud	74/2 74/5 74/6 78/2	Torneby og Teigen	9652
Elin Taraldrud Skogheim	72/1	Tukun	1993
Mari Taraldrud	71/6	Haga	463
Jørn Ola Trandem	73/9	Trandem	500
Jørgen Trømborg	78/8		567
Trond Tukkensæter	74/45	Rødvasshøgda sør	740
Torkjell Tukun	72/9 73/1 77/4 74/??	Tukun, Moen nedre og Høgkolldrågene	6011 + 248?
Jørn Olaf Tørnby	69/3 69/14	Tørnby østre	734
Linda Arnesen	69/8	Tørnby vestskog	206
Tormod Tørnby	69/5 71/3	Tørnby vestre	468
Alf Thore Ødegård	78/1		2124
Arne Østby	75/6	Sandvikskiftet	1220
Rolf Johan Aabel	75/10	Sandvika	112

